

ΠΟΛΥΤΡΟΠΗ ΑΡΜΟΝΙΑ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
3-5-2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ:3

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Is cum aliquando castris abiret edixit ut omnes pugna abstinerent. Sed paulo post filius eius castra hostium praeterequitavit et a duce hostium his verbis proelio lacesitus est:

“ Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat”. Tum adulescens, viribus suis confisus et cupiditate pugnandi permotus, iniussu consulis in certamen ruit; et fortior hoste, hasta eum transfixit et armis spoliavit. Statim hostes fuga salutem petiverunt. Sed consul, cum in castra revertisset, adolescentem, cuius opera hostes fugati erant, morte multavit.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem?... Ergo ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur; nisi filium haberem, libera in libera patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futura sum; at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet.

ΚΕΙΜΕΝΟ Δ

Cum Servius Sulpicius Galba et Aurelius Cotta consules in senatu contenderent uter adversus Viriathum in Hispaniam mitteretur, magna inter patres conscriptos dissensio erat, aliis pro Galba et aliis pro Cotta dicentibus; solus P. Scipio Aemilianus cum toto senatu dissensit.

A1. Να μεταφράσετε τα υπογραμμισμένα αποσπάσματα.

Μονάδες 20

B1.α. Να αναφέρετε ονομαστικά τους τρεις ιστοριογράφους των χρόνων του Κικέρωνα και το είδος της ιστοριογραφίας στο οποίο διαπρέπει ο καθένας. (μονάδες 3)

B1.β. Να αναφέρετε ονομαστικά τους πέντε μεγάλους ποιητές των χρόνων του Αυγούστου και το ποιητικό είδος στο οποίο διαπρέπει ο καθένας. (μονάδες 5)

B1.γ. Να αναφέρετε τους ποιητές από τους οποίους εκπροσωπείται το έπος κατά τη διάρκεια του πρώτου αιώνα της μετακλασικής περιόδου. (μονάδες 2)

Μονάδες 10

B2. Να γράψετε με ποιες λέξεις του κειμένου A συγγενεύουν ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις: πυγμή, ισθμός, βερμπαλισμός, άβατος, βροτός

Μονάδες 10

Γ1.α. Να εντοπίσετε στα κείμενα Β και Γ έναν τύπο δεικτικής και έναν τύπο αόριστης αντωνυμίας και να γράψετε για τον κάθε τύπο τη γενική και τη δοτική πτώση του ενικού αριθμού στο θηλυκό γένος. (μονάδες 2)

Γ1.β. Να γράψετε το επίρρημα που παράγεται από τα παρακάτω επίθετα στον θετικό και συγκριτικό βαθμό: fortior, infelix, magna (μονάδες 6)

Γ1.γ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: (μονάδες 7)

singularis proelii: την αιτιατική του ενικού αριθμού

viribus suis: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

toto senatu: τη γενική στον ίδιο αριθμό

dicentibus: την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

Μονάδες 15

Γ2.α. Congrediamur : Να γράψετε το β' ενικό πρόσωπο όλων των εγκλίσεων του ενεστώτα. (μονάδες 3)

Γ2.β. cernatur, pergis, fateatur: Να γράψετε τον αντίστοιχο τύπο στον παρακείμενο (να λάβετε υπόψη το υποκείμενο όπου χρειάζεται). (μονάδες 3)

Γ2.γ. «Ergo ego nisi reperissem, Roma non oppugnaretur»: Να γράψετε για κάθε ρήμα της περιόδου που δίνεται το απαρέμφατο του μέλλοντα λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου. (μονάδες 2)

Γ2.δ. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους στην ίδια φωνή και λαμβάνοντας υπόψη, όπου είναι αναγκαίο, το γένος του υποκειμένου: (μονάδες 7)

edixit: το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής ενεστώτα

confisus: το α' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής παρατατικού

ruit: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της υποτακτικής του μέλλοντα

pervenerit : το α' ενικό πρόσωπο στην έγκλιση και στον χρόνο που βρίσκεται ο τύπος που σας δίνεται

manet: το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα

pati : τον ίδιο τύπο στον συντελεσμένο μέλλοντα

dissensit: τη δοτική του γερουνδίου

Μονάδες 15

Δ1.α. Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat : **Να εντοπίσετε μία κυρίως αφαιρετική και μία αφαιρετική οργανική και να τις αναγνωρίσετε συντακτικά. (μονάδες 2)**

Δ1.β contenderent uter adversus Viriathum in Hispaniam mitteretur, magna inter patres conscriptos dissensio erat, aliis pro Galba et aliis pro Cotta dicentibus;:

α. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους εμπρόθετους επιρρηματικούς προσδιορισμούς που υπάρχουν στο χωρίο που σας δίνεται. (μονάδες 3)

β. Να αναγνωρίσετε το είδος και τον συντακτικό ρόλο της πρότασης που εισάγεται με το uter. (μονάδες 2)

Δ1.γ. Paulo post, cuius opera, fortior hoste, adversus Viriathum: **Να δηλώσετε τη σχέση που εκφράζουν οι παραπάνω φράσεις με ισοδύναμο τρόπο. (μονάδες 8)**

Μονάδες 15

Δ2.α. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur: **Να μετατρέψετε τις αναφορικές επιρρηματικές προτάσεις που υπάρχουν στο χωρίο σε απλές επιρρηματικές. (μονάδες 2)**

Δ2.β. Num ad hostem veni?: **Να αλλάξετε την εισαγωγή της ερώτησης ώστε α) να αναμένεται καταφατική απάντηση β) να μην γνωρίζουμε την απάντηση. (μονάδες 2)**

Δ2.γ. at contra hos, si pergis, aut immatura mors aut longa servitus manet:

α. Να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο και να τον αλλάξετε ώστε να δηλώνει υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα στο παρόν. (μονάδες 4)

β. Να συμπτύξετε τη δευτερεύουσα υποθετική πρόταση σε μετοχή. (μονάδες 2)

Δ2.δ. Congrediamur, ut singularis proelii eventu cernatur, quanto miles Latinus Romano virtute antecellat: **Να μεταφέρετε την περίοδο στον πλάγιο λόγο με εξάρτηση το Dux hostium adulescentem incitavit ... (μονάδες 3)**

Δ2.ε. Is edixit ut omnes pugna abstinerent: **Να αντικαταστήσετε το ρήμα edixit α. από το ρήμα deterrebat β. από το ρήμα iussit και να κάνετε αλλαγές που απαιτούνται. (μονάδες 2)**

Μονάδες 15